

évi világháború hősi halottai emlékének megünnepléséről szóló törvénycikket fogadnak el.

Az országos események mellett fontosnak tartom, hogy helyi szinten is feltárássra kerüljenek az I. világháborút követő hősi halottak emlékének megőrzéséért irányuló tevékenységek. Ezért döntöttem úgy, hogy szülővárosom, Gyomaendrőd 20. századi történetét kezdem el részletesen vizsgálni. (Fontos megjegyezni, hogy a vizsgált időben Gyoma és Endrőd két különálló község volt, majd az 1982 évtől, az összevonást követően, találkozhatunk Gyomaendrőd településsel.) Gyoma és Endrőd településeken egyaránt hosszas szervezés előzte meg maga az emlékmű állítását és ünnepélyes leleplezését. Endrődön a Horváth Géza által alkotott hősi emlékművet 1925. október 4-én leplezték le, ünnepélyes keretek között, amelyre József főherceget is meghívták. Gyomán 1927. november 20-án került sor a hősi emlékmű leleplezésére, amelyet Istók János szobrászművész készített. Az ünnepélyen személyesen részt vett József főherceg is, aki az I. világháborús emlékmű koszorúzásán felül fát is ültetett a hősi halottak tiszteletére.

Kulcsszavak: emlékmű, hőskultusz, avatás, József főherceg

Falus Norbert

(*falunor@gmail.com*,

Szegedi

Tudományegyetem

Történelemtudományi Doktori Iskola)

Kutatási (érdeklődési) terület:

Eszmetörténet, legújabbkori Kelet- és Közép Európa politikarendszerei, kisebbségtörténete, ill. Erdély története.

Előadás címe:

Tabló Erdély történetéhez, 1910–1922. Átmenet egy új uralmi struktúrába, 1916–1922.

Absztrakt

Erdély egyszerre három nagyobb problémakört fed le. 1) Erdély állami hovatartozásának kérdése, amely azt a kérdést tartalmazza, hogy Románia vagy Magyarország része, esetleg önálló. 2) Erdély közigazgatási, gazdaságpolitikai helyzet egy-egy adott államalakulaton belül. 3) Az Erdélyben élő etnikai csoportok egymás közti viszonyai, a nemzetiségi problémák kezelése. Az előadás fókuszában az áll, hogy miként fejlődött az erdélyi magyar politikai közösség gondolkodása önmagáról, a multietnikus magyarországi Erdélyről, illetve a határváltozással együtt járó uralomváltásról mint Erdély Románián belül, és az önálló erdélyi állam opcióiról.

Kulcsszavak: regionalizmus, integritás, lokális érdekérvényesítés, elitek egymáshoz való viszonya, liminalitás, erdélyi kérdés (három nagyobb problémakör), kényszerközösség, multietnikus társadalmi viszonyok, impériumváltás, fogalomtörténet.